

Folketingets Retsudvalg

Tlf.: 33 37 55 44

Formanden for Europaudvalget
Claus Larsen-Jensen

Den 7. oktober 2004

Kære Claus Larsen-Jensen

Kommissionens grøn bog om tilnærmelse, anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner i EU

Folketingets Europaudvalg har ved breve af 18. maj og 3. juni 2004 opfordret Retsudvalget til at behandle og afgive en indstilling vedrørende Kommissionens grøn bog om tilnærmelse, anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner i EU.

Europaudvalget har i den forbindelse – med henvisning til en henvendelse af 26. maj 2004 fra det franske Senats Europaudvalg – anmodet Retsudvalget om en vurdering af nærhedsprincippet overholdelse i forhold til grøn bogen. Af henvendelsen fra det franske Senats Europaudvalg fremgår det bl.a., at strafferetlige sanktioner efter dette udvalgs opfattelse hører til i kerneområdet af medlemsstaternes suverænitet, hvorfor der særligt på dette område bør udvises forsigtighed og årvågenhed i forhold til nærhedsprincippet.

Retsudvalget har i lyset heraf, på baggrund af en teknisk gennemgang af grøn bogen, som blev foretaget af Justitsministeriet den 24. juni 2004, samt på grundlag af de fra regeringens modtagne høringssvar foretaget en drøftelse af grøn bogen, herunder navnlig dens forhold til nærhedsprincippet.

Retsudvalget skal herefter bemærke følgende:

Kommissionen anfører i grøn bogen, at der er temmelig store forskelle mellem medlemsstaternes lovgivning for så vidt angår strafferetlige sanktioner, hvilket skyldes historiske, kulturelle og retlige forhold, som er tæt knyttet til retssystemerne, og som er udtryk for den måde, hvorpå medlemsstaterne har taget fat på en række grundlæggende spørgsmål på det strafferetlige område.

Retsudvalget kan fuldt ud tilslutte sig synspunktet i grønbogen om, at det ikke er ønskeligt eller praktisk muligt at foretage en ensretning af alle strafferetlige sanktioner i EU. Retsudvalget er også enig i, at der – i det omfang det på nærmere afgrænsede områder findes nødvendigt at ændre de materielle regler i medlemsstaterne – bør udvises forsigtighed med ikke at skævvride den interne sammenhæng, som præger medlemslandenes retssystemer.

Eventuelle ændringer i medlemsstaternes materielle lovgivning på det strafferetlige område vil skulle ske inden for rammerne af traktatgrundlaget, herunder også nærheds- og proportionalitetsprincippet, således som disse principper er fastlagt i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF) artikel 5 og den tilhørende protokol (nr. 30/1997) om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Kommissionens foreslår i grønbogen, at der – inden for rammerne af nærheds- og proportionalitetsprincippet – udformes en sammenhængende EU-politik, der mindst omfatter sanktionsspørgsmål og andre generelle strafferetlige regler, regler for retsforfølgning samt regler og praksis for så vidt angår fuldbyrdelse af straffe.

Til støtte herfor peger Kommissionen bl.a. på, at man på EU-plan ved at fastsætte fælles kriterier for, hvad der udgør strafbare handlinger, og fælles straffe for bestemte former for kriminalitet vil kunne sende et budskab om at bestemte former for adfærd er uacceptabel og straffes på samme måde, uanset hvor i EU lovovertrædelsen begås. Der peges også på, at lovovertrædere ikke vil kunne drage fordel af, at straffen varierer i de enkelte medlemsstater, ved at rejse fra det ene medlemsland til det andet for at undgå strafferetlig forfølgning eller fuldbyrdelse af straffen. Herudover peges der på, at en indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige bestemmelser vil kunne medvirke til at skabe større accept i medlemslandene af anvendelsen af det såkaldte "ne bis in idem"-princip (dvs. princippet om, at der ikke kan strafforfølges for den samme handling flere gange), ligesom det også vil kunne fremme accepten af princippet om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser, fordi det øger den gensidige tillid. Kommissionen rejser endelig spørgsmål om, hvorvidt forskelle i den materielle regulering vil kunne betyde hindringer for den frie bevægelighed for borgerne, eller om borgerne må regne med, at en handling, som er lovlig i deres land, kan være ulovlig i en anden medlemsstat.

Retsudvalget er på det foreliggende grundlag ikke overbevist om, at de i grønbogen indeholdte overvejelser omkring harmonisering af medlemsstaternes lovgivning på det strafferetlige område vil kunne begrundes i de nævnte hensyn.

Retsudvalget skal endvidere bemærke, at udvalget generelt finder, at man i forbindelse med overvejelser vedrørende harmoniseringsforanstaltninger på EU-plan inden for det strafferetlige område bør være meget opmærksom på hensynet til nærhedsprincippet, idet der her er tale om regulering, som vil kunne gribe ind i grundlæggende principper, således som disse i lyset af retstraditionen i hvert enkelt medlemsland er kommet til udtryk i landenes retssystemer.

Af samme grund bør en eventuel indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning på det strafferetlige område baseres på grundige og veldokumenterede undersøgelser af behovet på de enkelte delområder og udelukkende finde sted, såfremt der er dokumenteret et påtrængende behov for lovgivning, som ikke kan gennemføres på nationalt plan.

Retsudvalget mener på den baggrund ikke, at grønbogen i tilstrækkeligt omfang dokumenterer et sådant påtrængende behov, som ikke kan gennemføres på nationalt plan. Det bemærkes i den forbindelse, at grønbogen anfører, at det ikke har været muligt at tage højde for lovgivningen i de 10 nye medlemslande.

Retsudvalget opfordrer til, at det – før der iværksættes yderligere initiativer på det strafferetlige område – sikres, at allerede gennemførte ændringer bliver implementeret i alle EU-lande, og at der iværksættes en relevant evaluering heraf.

Med venlig hilsen

Anne Baastrup
formand